

Sygn. akt IV CSK 525/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku G. S. B.
przy uczestnictwie D. A. B.
o dział spadków po G. B. i R. B.
i podział ich majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w tym przedmiocie jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), to jest art. 686 k.p.c., który to przepis - zdaniem skarżącego - nie przewiduje wprost możliwości orzekania w postępowaniu działowym o stosunkach między spadkobiercami w związku z długiem spadkowym.

Potrzeba wykładni przepisów prawnych istnieje wtedy, gdy wobec konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. W odniesieniu do przedstawionego zagadnienia nie ma wątpliwości co do tego, że w art. 686 k.p.c. ustawodawca wymienił te rodzaje roszczeń rozpoznawanych w procesie, o których sąd rozstrzyga w postępowaniu działowym. Przepis ten upoważnia do rozstrzygnięcia w ramach działu spadku o istnieniu zapisów, których przedmiotem są rzeczy i prawa należące do spadku, o wzajemnych roszczeniach między współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładach i spłaconych długach spadkowych. Niewątpliwie wynika z niego zatem, że rozliczenie dokonywane w dziale spadku ma nastąpić w relacjach między współspadkobiercami, i dotyczy

takich wierzytelności, w zakresie których któremuś z nich przysługuje status wierzyciela w stosunku do pozostałych spadkobierców, a sama wierzytelność należy do kategorii wymienionych w art. 686 k.p.c. O ile sąd miałby orzekać w dziale spadku o nakładach, to mają to być nakłady „na spadek”, nie zaś dowolne nakłady na majątek spadkodawcy, czynione za jego życia i na podstawie zawartych z nim umów. Sądy *meriti* orzekające w niniejszej sprawie dokonały między wnioskodawcą i uczestnikiem rozliczenia tych wierzytelności, które mieszczą się w zakresie art. 686 k.p.c. i zostały wykazane przez strony. Okoliczności przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia, którymi Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), nie dają podstaw do dokonania na ich kanwie wykładni art. 686 k.p.c. w tak szerokim zakresie, jak tego oczekuje skarżący.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został przez uczestnika uzasadniony także wskazaniem na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), „wynikającą z naruszenia przepisów prawa materialnego, jak również postępowania”, przy czym uczestnik skonkretyzował ten zarzut wskazując wyłącznie na naruszenie art. 686 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone

w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego postanowienia nie usprawiedliwia tezy, że skarga kasacyjna uczestnika jest oczywiście uzasadniona z przyczyn, na które uczestnik powołuje się, czy innych. Trudno przy tym zaakceptować argumentację uczestnika, że art. 686 k.p.c. jest źródłem poważnych wątpliwości co do jego właściwej wykładni, ale opowiedzenie się przez Sądy *meriti* za jej możliwą wersją ma stanowić o rażącym i kwalifikowanym naruszeniu powołanego przepisu.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu.